

Dušan Hovorka: **Vznikli „autometasomatické“ granity tatroveporiid autometasomatózou?**

Autometasomatické (autometamorfné) granity jadrových pohorí a veporidných zón Slovenského rudohoria sa všeobecne pokladajú za produkty autometasomatických procesov. Podľa doterajších predstáv sa tento proces vyznačoval najmä prítomnosťou draslíka.

Autor v prednáške zhrnul základné petrologické, minerálne, geochemické a čiastočne aj fyzikálno-chemické kritériá vzniku tohto typu granitoidných hornín. Prítomnosť prevažná väčšina kritérií svedčí proti „autometasomatickému“ pôvodu horninových mas uvedeného označenia. Podľa autora metasomatické typy granitov tatroveporiid vznikali ako konečné produkty kryštalizácie z taveniny, pričom v záverečnom štádiu daného procesu nastali aj autometasomatické procesy (vznik turmalínu, časti kremeňa, časti muskovitu a i.).

Jozeľ Veselský: **O potenciálnej rudonosti a geochemickej klasifikácii granitoidov Západných Karpát**

Referát sa zaoberal hlavnými problémami určovania potenciálnej rudonosti granitoidov a magmatických komplexov. Analyzoval geochemické kritériá potenciálnej rudonosti, klasifikáciu a vymedzenie geochemického typov granitoidov, ako ich stanovil L. V. Tauson (1977). Podľa doterajších poznatkov o petrografii a geochemii západokarpatských granitoidov tatroveporiid a gemerid sa v zmysle uvedenej klasifikácie v tatridnej a veporidnej oblasti vyskytujú predovšetkým palingénne kôrové intruzívne granitoidy vápenato-alkalického radu. Z geochemického hľadiska môžu byť s týmto typom granitoidov spojené endogénne zrudnenia a ložiská mnohých vzácnych a rudných prvkov, napr. zlata, volfrámu, molybdénu, cínu, antimónu a prvkov vzácnych zemín. O prítomnosti týchto prvkov a ich minerálov v tejto oblasti Západných Karpát už sú isté poznatky. V niektorých častiach tatrid a veporid nie je vylúčená možnosť výskytu ultrametamorfných granitoidov, ktoré sú z hľadiska rudonosti oveľa menej perspektívne.

Podľa geochemickej klasifikácie granitoidov možno v zmysle L. V. Tausona, B. Cambela et al. (1977) pokladať za najperspektívnejšie gemeridné granity, ktoré sa dajú zaradiť medzi palingénne granity vápenato-alkalického radu ako veľmi príbuzné pluzitovým leukogranitom vzácnych prvkov.

L. Kucharič: **Rádioaktívne prvky vo vybraných granitoidoch Západných Karpát**

Referát demonštroval výsledky terénnej gamaspektrometrie na vybraných masívoch, resp. typoch granitoidov. Podľa štatistického spracovania nameraných hodnôt možno konštatovať, že niet rozdielu medzi alpínskymi a variskými granitoidmi, a to ani z hľadiska obsahu uránu, ani z hľadiska úhrnnej rádioaktivity. Výnimku tvorí hnilecký granit, ktorý je zo skúmaných súborov najanomálnejší (vysoký obsah $U = 7,2 \text{ ppmU}$).

Na príklade autometamorfovaného granitu z Nízkych Tatier a Iubochnianskeho masívu sa demonštrovala disproporcja medzi názvom horniny a skutočným obsahom draslíka (iba 2,8 %, čo je menej ako pri väčšine skúmaných granitoidov). Zo vzájomných korelácií medzi rádioaktívnymi prvkami vychodí, že prakticky pre všetky súbory je charakteristická lineárna korelácia kladného zmyslu medzi draslíkom a uránom.